

Spokornik.

Spisal Domen Otilijev.

Solz in vstajenja dolini, dolini Jozafat, pozdrav spokorjenega in očiščenega!

Trepeljnikov list v mehki sapi je moja duša, močvirni trs, ko ga val zamaje, moje telo; kajti pogled nate, dolina Jozafat, rodi spoznanje, in tvoja grobišča so greha bran. Ko se odprejo oči, ležiš v vsej širini in neskončnosti pred menoj in solze rodečih polj vzdihujejo k nebu, ko lega mrak nate in sèn na moje oči. Stebri paradiževih vrat so tvoja nagradena pobočja in skoz te pojdejo ljudstva v žalost in veselje. Miru znanilke so oljke med skladi in obrezane mladike vinskih trt se bodo solzile. V neskončnost se razširijo tvoji zidovi, in sodnik bo sodil ljudstva; veliko pa jih je poklicanih in le malo jih bo izvoljenih. Kajti množica je pozabila nate in le peščici si bila zares dolina solz in gorja...

Solz dolina in vstajenja našega, dolina Jozafat, pozdravljena v jutru in na večer!...

Mrači se nebo nad Oljsko goro, ki je ožarjena od večernega solnca, in v dolini raste senca jeruzalemskih zidov, požirajoč z zlatom obrobene strehe na pobočju. Hitra je pot mambrske kože in hitrejša arabskega konja; neprekosljiva pa je senca visokega templja. Drevo in skalo vleče v temni dol in oljka na gori in sinagoga ob njej nista varna pred njo. Poljubilo je solnce Jeruzalem in zašlo v božjo milost, le od vrha Oljske gore je težko slovo. Zadnji žarki trepetajo še na njej v bojazni pred vseovijajočo senco; zadnji pozdrav lepemu dnevu, večerni ave trpeči duši v solz dolini...

Bleda, mračna krila so razgrnjena čez nebo, in dolina Jozafat dremlje pod črno temo. Skoz veje oljk šepeta lahka sapa od severa in pada na ječmeneve ograde, da valovi zrelo klasje v skrivnostih bajk. Zdi se, da je zvezdnato nebo leglo na dolino, tako migljajo luči na obronkih, kajti jasen je njih svit, ko čutijo deževni vzduh od morja. Za čedo pastirjevo v dolini pa plovejo mili glasovi piščali in zahvalna pesem drhti med njimi:

Tvoj je dan in tvoja je noč;
napravil si zarjo in solnce...

Umolknil je zategnjeni akord in andantični postludij se izgublja v noč... Tako je šlo življenje v očetovi povesti o izhodu iz Egipta skoz puščavo, in le tih odmev kroži še nad njo. Samotno bde zidovi Jeruzalema, naslikani v nejasnih obrisih na

zastirto nebo, in iz doline drhti tiha in vroča molitev spokorjene in še neočiščene duše:

Iz globočin kličem k tebi, Gospod,
Gospod, poslušaj moj glas!...
Ako boš gledal na grehe, Gospod,
Gospod, kdo bo obstal?...

Kakor da je kanila solza vere in zaupanja v spokorni psalm, je izzvenelo vprašanje in težek vzdih je bil njega refren...

Grešnik in spokornik pred Jakopovo votlino je stisnil glavo v roke... Grešno in že pokorjavano življenje je šlo mimo njega in spet je zadrhtela trpeča duša:

Pokropi me s hizopom in bom očiščen;
operi me, in bolj bom bel kakor sneg!...

Na mrzle skale je začel rositi droban dež, da so pomedlele luči na obzidju Jeruzalema, in dolina Jozafat je ležala v drhtenju noči in pričakovanju jutra. Iz grobov pa so vstajali duhovi očakov in prerokov in vrsta svetih mož je šla mimo spokornika s pomilovalnim pogledom. V odsevu rajske blaženosti njih obrazi in njih oblačila bolj bela kakor sneg. Peli pa so zahvalni psalm, ki mu napeva ni slišalo še človeško uho. Ne dež, ne tema ni motila procesije; kajti šli so iz žalosti v veselje...

Spokornik jih je videl in je slišal, kaj so rekli, ko so šli mimo. In je dejal očak Abraham: „V upanje sem veroval proti upanju; zato je moj delež v božjem naročju.“

In je dejal očak Izak: „Izpolnil sem voljo očetovo, ki je božja; zato je moje veselje v njegovem naročju.“

In je dejal očak Jakop: „Preganjanje in žalost je bil moj del; veselje je bivati pri Mesiju, ki sem ga napovedal.“

Šli so in za njimi je prišel kralj David. Njegove oči proti nebu zahvalne, obleka njegova spokorna; roki sta brenkali na harfo in usta so pela:

Ne bodem umrl, ampak živel
in oznanjal bom dela Gospodova...

Dolga je bila vrsta in so šli čez Cedron po strmi stezi na Sion...

Spokornik je dvignil glavo in vstal. Kakor sèn je šlo pred njegovimi očmi in utonilo za ozidjem hiše Gospodove... Prijel se je z rokama opolzle skale in se je povzpел v votlino. Velik in ogromen

je bil obok in debele kaplje so padale na izdolbljena tla. Sedel je na star ječmenov snop, ki mu je bil vzglavje v nočeh pokore, in prekrizavši roke na kolenih, se je zamislil v svoje življenje ...

* * *

Visoki gorski vrhovi spremljajo reko Jordan na desnem bregu, preden se izliva po rodovitni zemlji v morje. Na njih je odprt pogled v vse štiri dele sveta, v kolikor se daljava ne skriva nejasnemu očesu. Na vzhodu se strinja nebo s pusto in vročo puščavo Arabije, na zapadu se potaplja večerno solnce v rumeno osvetljeno Sredozemsko morje; na severu leži s snegom pokriti Libanon in gora Sinaj na jugu kliče Izraelcu v spomin zapovedi in prepovedi. Kazen sodomskega greha leži nad Mrtvim morjem, in prelep je Jeruzalem s hišo Gospodovo.

Zavriskal bi pastir v sveže jutro in zapel pesem v dremotni večer; in vrisk in pesem bi odmevala v globine. Polno je srce čuvstev in nad, ko se razvijejo v njem prvi pomladni cvetovi, in nenasitne so njegove želje. Hrepenenje v njem ponižuje gore in zasipa doline; ravna je pot do cilja in na njej ni klancev, ne ovinkov. Vesele misli romajo po njej od jutra do večera, in prekratek je dan človeku, ki ustvarja srečno bodočnost med cvetjem in ljubi s prvo ljubeznijo, čisto in nedolžno ...

Pastiroval je Ahilud v visokih gorah in ni mu bila pusta samota; pogovarjal se je s čedo in zdelo se mu je, da ga čeda umè. In ko so prišli časi spora med čedo in pastirjem, je vzel piščalko in zapiskal gorski napev. Otožnost se je vselila v srce, pa jo je vedel pregnati; debeli kamni so takrat žvižgali iz njegove prače v dolino in mojstrsko je vsakikrat zadel svoj cilj.

Dan za dnem je izginjal v večnost in ko se je približala jesen, je zbral Ahilud čedo na planini in jo odgnal v dolino.

Zgodilo pa se je, da so s pomladjo v naravi vzcetele tudi rože v srcu. Tiho hrepenenje se je skrilo za tiste rože, in težka je bila odločitev med gorami in dolino. Zamišljenost je legla na obraz in fantazija je negovala cvetje in ustvarjala srečo ...

Čeda se je združila za vasjo, a pastirja ni bilo, da bi jo vodil na gore. Nemo je stal Ahilud, naslonjen na zakrivljeno gorjačo, in zrl predse v dolino. Gruča hiš se je bleščala v jutranjem solncu, in daleč za njimi se je srebrila tanka nit Jordanova. Zavriskal bi pastir pred odhodom in zapel v slovo; žalosti bi ne bilo v srcu, po planini hrepenečem.

Na pragu pred hišo stoji morda in gleda z roko nad čelom sem gor. Zdajzdej zapišče piščal in raztegne se čeda na pot; pastir pa bo odšel v veselju in z vriskom na ustih ... Se li vrne?

Žganil se je Ahilud in poiskal čedo. Zapiskal je in žalosten glas je odmeval v dol.

„Radi tebe, Mirjam!“

Vtaknil je piščal v nedrije in šel tiho in v misli zatopljen po strmi stezi. V vrsti za njim pa je šlo veselje in razposajenost. Pomislil je: Cveti rože; ali obrodé? Cveti rože; kdo bo trgjal njih sad? ...

Visoko na ovinku je postal in čeda je zastala za njim. Dolina se je zbužala v jutranjem solncu in gruča hiš se je bleščala na njej. Na pragu je stala Mirjam ...

Trenutna radost je objela srce, dvignil je palico in zaklical:

„Šalōm lēhā, Mirjam!“

In iz dola se je oglasilo: „Lēhā šalōm, Ahilud!“

In Mirjam je izginila v hišo, Ahilud za ovinkom ...

Pastiroval je Ahilud v visokih gorah in nepriključna je bila samota. Počasi je vstajalo solnce in se leno pomikalo čez nebo, kakor hlapec, ki se tisočkrat obrne na dom dobrega gospodarja, ko ga mora zapustiti v svetem letu. Predolg je bil dan, prekratka noč; sen je zatisnil oči in vzbudil rože na planini in okoli pastirja. Prišla je Mirjam, lepa in nedolžna, in videl je, kako ga je vabila v dolino: Kako dolgi so dnevi, Ahilud, in jesen je tako daleč! Žalostna je Mirjam, pridi! In ko se je vzbudil, je vstajalo solnce in začel se je dolgi dan. Vzel bi piščal in pregnal bi hrepenenje, vzel bi pračo in izginila bi otožnost ... Žalostne misli romajo od jutra do večera, in predolgi so dnevi človeku, ki zida svoji sreči gradove in sluti, da ne bo stanovala v njih ...

Mirno so potekali dnevi na gorah, po dolinah pa so trosili žalost in skrb. Prišla je novica v tiho vas in zanetila iskre nevolje in srdu.

„Rimljan bo letos že spet pobiral davek!“

Vzplamtele so oči in stisnili so se zobje; prsti na rokah pa so se skrivili v pesti. Kipelo je v srcih, kakor odbit val penečega morja, ko pade v vrtinec. Nema so usta in vendar govore na glas, in isto misel mislijo očetje in potomci. Težek je jarem, in le združene moči ga morejo streči; hrib in dolina naj vstaneta, sin in oče in ded naj opašejo meč: Jehova je z nami in naš kralj zakraljuje spet v Davidovem mestu!

Zbrali so se možje in njih sklep je bil: Dali smo in ne damo! In so bili trdni v besedi, in dnevi so se bližali, ko so dozorevala polja in žitnice so se polnile. Blagoslovil je Jehova Izraelov trud in obogatil je žitno klasje; njegovo ime naj bode hvaljeno in češćeno! V potu svojega obraza smo sejali v brazde in naš je sad in naš blagoslov. Ki smo odgnali vrabce od polj, odgnali bomo tudi Rimljana od shramb ...

Jesen je legla na gore in Ahilud je prignal čedo v dolino. Veselo je stopal pred njo in hrepenenje je valovilo prsi in srce. Na ovinku je dvignil palico in zavriskal. Razleglo se je v dol in vrisk se je izpremenil v jok ... Tako se je zdelo!

Pred hišami so stali možje in sinovi. Desnica je držala gorjačo, levica je senčila oči, ki so gledale v dol na vijugasto pot ...

„Šalōm lēha, Ahilud! Pravočasen je prihod tvoj in prača tvoja pogodi izborni svoj cilj.“

„Čedo zapri in se pridruži; kajti dali smo in ne damo več!“

„V svoja polja smo sejali in shranili v svoje shrambe; vzame naj, ako more.“

Pogledal jih je začudeno: Gre res David proti Goljatu? Uganili so njegove misli.

„Zmagali bomo in ne bomo dajali davka. Pračo vzemi, Ahilud, in Bog s teboj kakor z Davidom, kraljem!“

Mirjamin oče je rekel te besede in postale so dolžnost ... „Prišel bom in bom branil svoje in njihovo. Radi Mirjam ...“

In ko so stali in gledali v dol, so se prikazale postave na vijugasti poti. Bliže in bliže so se čula konjska kopita in so razjahali, ko so prišli na ovinek vasi, in šli peš po klanecu. Šest jih je bilo s ščitom in sulico in prvi je nosil znamenje prokuratorjevo ... Močna je postava tudi v peščici in zmaga gotovo podvojenega nasprotnika; zato opusti sklep svoj in daj v miru desetino cesarjevo!

„In nomine caesaris ... Desetino od polj tvojih in hiše tvoje; davek žene tvoje in otrok tvojih: prostemu in sužnju je odmerjena davščina ...“

Trden je bil Izrael in je rekel Arisaj: „Dali smo in ne damo!“

„Polja so naša in naša družina!“

„Ne damo več!“ In so se dvignile gorjače in meči.

„In nomine caesaris... desetino ali glavo!“ Zagrnel je glas poveljnika pod prokuratorjevim znamenjem, a ni preplašil src; pogum jih je navdajal, ker so branili lastnino.

In spet se je oglasil Arisaj, gledajoč na svoje: „Ne damo!“ in tako je odmevalo v množici.

„Dali boste!“ Zakričal je in zavihtel sulico nad Arisajem, ki se je opotekel in padel ... In spet je zavihtel orožje, da se je zasvetila ost, in podrl bi mlado življenje nedolžne Mirjam, ki se je z vzklikom vrgla med očeta in vojaka ... A debel kamen je priletel na njegovo čelo in sesedel se je pod znamenjem prokuratorjevim; množica pa je zaorila v veselju: „Živel Ahilud! Živel David! Smrt Rimljanu!“

Ni se polegel krik in grožnje gorjač in mečev, dokler so zrle oči sovražniku v obraz. Kakor pade

roj egipčanskih koblic na zadnji ječmenov snop, tako se je vsul Izrael nanje in jih pognal po klanecu nazaj. Vmes pa so se še vedno čuli glasovi slave in sovraštva ...

Nagnilo se je solnce za gore in zbrisalo Jordano sled na obzorju. Izrael pa se je vračal po vijugasti poti z zmagoslavjem na ustih in njegove misli so bile: Rešili smo in smo rešeni! ... Srca, pijana zmage, niso zrla v bodočnost; na vasi pa je ležal ubit Rimljan in iz rane na čelu je tekla kri na mrzlo kamenje ... Pečatila je osveto in maščevanje ...

S povešeno glavo in na palico naslonjen je stal Ahilud ob pečini sredi klanca. Zdajpazdaj je ušel pogled in na robati črti je ležalo mrtvo telo pod znamenjem prokuratorjevim ... In misli so vstajale ... Bolj vesele so bile v njih početku in bolj žalostne podobe so vabile iz srca, čim globlje so segale s črnim čopičem. Mahnil bi po čopiču in sliki in izginila bi žalost; dahnil bi v mrtvo truplo diha življenja in izginila bi otožnost ... Ubit! Ptica je letela čez goro; vesel njen polet za mladim rodом in lep njen glas in razveseljujoč. In se je stegnila roka in zavihtela pračo in padla je ptica. Zakaj? ... Ubit! Prišel je volk čez planino; potuhnjen njegov hod in oči so poželjivo zrle na rejeno čedo. In se je stegnila roka in zavihtela pračo in padel je volk. Zakaj? ... Ubit! Zakaj? ... „Radi tebe, radi tebe, Mirjam!“

In spet je ušel pogled na posuto črto in mrtvo je ležalo telo na njej. Za njim pa je vstajalo nekaj, ki je imelo življenje, in vedno više je segalo v nebo in polnilo dušo s strahom in nemirom. „Ti Mirjam?“ — In rastla je prikazen in polnila dolino do Mrtvega morja. „Ti Mirjam?“ — In polna je bila dolina in črno nebo, in je rekla tiho: „Ubil si ga!“ — S trepetajočim glasom je dejal: „Rešil sem te in mi očitaš!“ ...

Bliže in bliže je prihajala zmagoslavna pesem po vijugasti poti in vedno bolj tihi so bili akordi in refren. Kakor da je kanila v napev kaplja grenkosti in prepozne spoznanja ...

Ahilud se je zganil in dvignil glavo. Počasi je nameril korake čez klanec in ni šel ob mrtvem truplu, da bi ne videl očitajočih oči in slišal glasu, po osveti vpijočega ... Ob robu ceste je stopal in prišel pred Arisajevo hišo.

Na pragu je sedel Arisaj z ovito glavo in tužni so bili njegovi vzdih: „Ahilud, Ahilud, pomoč Izraelova in prokletstvo! Blagoslavljalje so te moje oči in blagoslavlja te moj jezik; kajti branil si jagnje pred volkom. A prokletstvo se je porodilo v Jeruzalemu in razširilo se bo na naše domove in preganjan bo pastir in jagnje ... Mirjam, Mirjam!“

Prišla je Mirjam na prag in se sklonila k očetu. Desnico je položila na njegovo čelo, z levico mu je ponudila vode. „Klicali ste me, oče!“

„Da. Mirjam! Ali si videla Ahiluda?“

Stresla se je pri imenu in se zravnila. Videla ga je, kako se je bližal zamišljen in s povešeno glavo, in se je spet sklonila k očetu: „Tam prihaja.“

Dvignil je Arisaj trudno glavo in pogledal na klanec podse. Rimljanovo truplo je ležalo na njem,

Stresel se je, ko je slišal besede, in povetil pogled. Mirjam je položila roko na oči, iz katerih so pritekale solze, in je izginila v hišo...

„Ubil si ga, Ahilud! Beži!“ ...

Zbrali so se možje preganjalci okoli trupla in so gledali Ahiluda in so gledali Arisaja. In nenadoma se je zaslišal glas: „Ubijalec!“

Kakor ostrobrušen meč je sunilo v srce. Še ura ni minila, ko so peli slavo Davidu, in isto solnce je

NAPOLEON V VOJAŠKI ŠOLI

M. REALIER-DUMAS

pred njim pa je stala visoka postava Ahiludova. Desnica je trudno vlekla gorjačo po kamenju, levica s pračo je brez energije ležala v nedrijah. Tako se je bližal...

Utihnila je zmagoslavna pesem pod klancem in prikazale so se postave na njem. Nič več ni bilo navdušenja, nič več veselja v njih. Kaj jim je zagrenilo ustnice in srce?

„Ahilud!“

Dvignil je glavo in pogledal Arisaja.

„Ahilud, ubil si ga!“

videlo, da so ga zvali v pomoč. Njih lastnino je branil in nedolžno življenje Mirjam; to je plačilo in hvaležnost!... „Ubijalec!“ Kamen je padel v mirno vodo in valček je potisnil val in vznemirila se je površina; klic pa je porodil odmev in odmev zopet klic in odmevalo je v množici: „Ubijalec!“

„Beži Ahilud, beži!“

Proseč je bil Arisajev glas in skoraj jokav.

„Zakaj? Ali niste dejali: Vzemi pračo, Ahilud, in Bog s teboj kakor z Davidom, kraljem? Ali niste prosili pomoči in vam nisem pomagal? Kdo je rešil

Mirjam, kdo vas davščine otel? „Ubijalec!“ — Pritelela je ptica čez goro in sem zavihljal pračo in padla je ptica. Prišel je volk čez planino in zavihljal sem pračo in padel je volk. „Ubijalec!“ Ubijalec radi Mirjam!“ ...

„Rimljana si ubil in prokletstvo si spočel in naš pogin. Njegova kri bo prišla na nas in našo deco. Ubijalec!“

In ozrl se je na množico. Pripognili so se bili ljudje in iskali kamenje...

Tedaj je ponosno zravnal glavo, vrgel pračo in gorjačo ob tla in zaklical proti Arisajevi hiši: „Šalōm lēha, Mirjam! Takšna je bila moja ljubezen!“

In izginil je za ovinkom...

* * *

Spokornik je razkrižal roke na kolenih in globok vzdih se je izvil bolni duši... To je bil greh, ki ga je potisnil v dolino Jozafat, to je bila krivica, ki je zahtevala pokore leta in dni. Odrezana veja oljčnega debela, ki se suši in jo ogenj požge, odtrgan ud iz rodu očetovega, ki mre v pokori in kesanju. Življenje je izpito iz veje in uda in njiju hrepenenje je zadnji dan...

„Da bi skoraj došel zadnji dan, Gospod, da bi poslal že svojega angela! Zakaj naračunjeni so dnevi pokore, ki si jih odmeril svojemu sovražniku in njegov up je tvoje obličje.“

Spokornik je legel na ječmenov snop... Zunaj je rosil droban dež in debele kaplje so padale raz obok votline na izdolbljena tla. Krožil je sen po dolini Jozafat in objemal Oljsko goro in Sion, le Jakopovi votlini ni bil milosten s svojimi darovi. Kakor da bi mu bil zabranjen vstop in prepovedana delitev milosti in miru!...

In čuj! Ali ni zaječalo pod votlino med glasom kapelj in dežja? Tako ostro in v dušo segajoče? In tako očitajoče tudi? Kakor glas iz davnine, znan in neprijazen, nepoznan in prijazen sedaj!

„Ahilud!“

Spokornik se je stresel... Napolnila je prikazen dolino do Mrtvega morja in je potemnila svetlo nebo in je dejala: „Ubil si ga!“ — In je zajecal: „Tudi ti mi očitaš! Rešil sem te!“

„Ahilud!“

Spokornik je vstal in se sklonil čez rob... Temna ženska postava se je vzpenjala po opolzli skali v votlino. Nepoznan je bil obraz in nepoznana oblačila; poznan je bil glas, ki ga je spremljal v pokori do tega dne.

„Mirjam!“

„Šalōm lēha! Mir prinašam in tolažbe. Hitro stopi dol in pojdi za menoj! K Mesiju te popeljem,

ki bo prišel v jutru v Jeruzalem. On odpušča grešnikom in ozdravlja bolnike.“

„Mirjam!“

„Ne prašaj več in idi za menoj!“

In je stopil dol in šel za njo... Dež je škropil na oljke in ječmenove ograde in potok Cedron je skrivnostno žuborel med kamenjem. Pri vsakem koraku Mirjam je zašumelo mokro krilo ob gležnjih in ob grušču na stezi. Na ustih obeh je ležal molk... V Ahiludovi duši so spet vstajali spomini in silili na jezik.

„Mirjam!“

Samo pol je obrnila glavo in jo je razumel.

„Mirjam! Samo to mi povej in ne bom prašal več: kje so bila tvoja leta?“

„Vas požgana, oče ubit in jaz sem te gledala v dolini Jozafat vse dni in ti nisem mogla pomagati. Ljubila sem te in ljubila tem bolj, ker sem videla pokoro... Ali imaš še na srcu?“

„Se, Mirjam! Zakaj nisi prišla že prej, da bi ohladila ogenj, ki je žgal in razjedal?“

„Brez tolažbe bi prišla in bi ti zagrenila že tako grenko pokoro. Čula sem o Mesijevem prihodu skozi Judejo in o čudežih, ki jih dela, in sem prišla, da greva tudi midva njemu naproti...“

„Mesija je prišel, praviš?“

„Mesija. Kakor je napovedano v knjigah in po prerokih.“

„In so okrasili tempelj in Sion, da ga sprejmo? Zakaj: kralj bo nad vse kralje.“

„Niso, ker ga nočejo priznati in ne verujejo vanj. Govore, da je le reven sin mizarja iz Nazareta.“

„Ali ni pisano v knjigah, da bo ubog? Jaz verujem vanj, dasi ga nisem videl! Hitiva!“

Življenje je stopilo v noge in se raztegnilo v vse ude in napolnilo dušo z novim hrepenenjem nič več po smrti, ampak po življenju in sreči... Dolga je pot in ni bridkosti na njej, ako je duša lahka in veruje v srečo in odpuščanje...

In sta hodila vso noč. Proti jutru je nehal dež in nebo se je razvleklo; od Jordana pa je zavela sveža sapa, da sta drhteli telesi, trudni od poti in mokri od dežja. Nad jasnimi gorami je vstajala blede zora, znanilka dneva, in se smehljala kapljam na oljčnih vejah, ki so se zibale v mrzli sapi... Daleč, daleč je sameval Jeruzalem na temni črti.

„Trudne so noge, Mirjam!“

„Prikaže se solnce in počineva, Ahilud!“

In sta hodila, in se je prikazalo solnce, in sta počila na kamenu ob poti. Ko sta vstala, da bi nadaljevala pot, sta zagledala množico, ki se jima je bližala. Vedno bolj jasni so bili obrazi in poteze. In ko so bili že blizu, je vzkliknila Mirjam: „Mesija, Ahilud!“

Zgrudila sta se na kolena...

„Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti!“

In z obrazom, polnim veličanskega odseva, je obrnil Jezus solnčnožarne oči na Ahiluda in je dejal z milim in dobrotepolnim glasom:

„Pojdi v miru, moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni!“

Odvalilo se je breme in pomladila se je duša. Nič več ni bilo trudnosti v nogah in nič več bolesti v srcu, kajti mir, kakršnega ne more dati svet, je zakraljeval v njem. Šla sta za Kristusom na Sion...

Tebi pa, solz in vstajenja dolina, dolina Jozafat, pozdrav spokorjenega in očiščenega v jutru in na večer!...

Dante Alighieri:

La Divina Commedia.

Prevel in razložil dr. Jos. Debevec.

Prvi del.

PEKEL.

(Dalje.)

XXIX. spev.

Kroga osmega deseta Zla grapa: potvarjalci in ponarejevalci kovin, bankovcev, listin i. dr., čezinčez posuti s hrastami, prave pravcate potvore, razširjajo kužen smrad.

Tako smo dospeli v deseto in zadnjo Zlo grapo osmega kroga, ki oklepa, kakor smo videli, v svojih Zlih grapah najrazličnejše vrste sleparjev in goljufov; no, in v zadnji trpe razni potvarjalci (i falsatori). Dante je te vrste sleparjem posvetil spev XXIX. in XXX. Mi, moderni ljudje, bi pričakovali, da najdemo v tej grapi zlasti mnogo potvarjalcev živih, vina zlasti, toda ne, pesnik jih ne omenja; v tistih časih jih najbrže se ni bilo. Srečni časi! Pač pa so se v tistih časih razni možje trudili, kako bi iz navadnih kovin napravili srebro ali zlato (alkimisti); mnogi so uganjali z alkimijo velike sleparije. Pesnik nam v tem spevu predstavlja dva taka alkimista: Griffolina iz mesta Arezza in Capocchia iz Florence. — Vsebina speva je ta-le: Dante je še ves zamaknjen v deveto grapo; Vergilij ga zato očetovski pokara, veleč mu, da je že skrajni čas za nadaljno pot (v. 1–12). — Dante se opravičuje zaradi svojega obotavljanja, čes da je zato gledal tako pazljivo v globino, ker misli, da je doli neki njegov sorodnik. Vergilij mu odgovori, da je dotičnik že šel naprej pod kamenitim mostom (na katerem stojita) in da je čul njegovo ime: Geri del Bello (v. 13–39). — Tako prideta po dolgi hoji, ko imata za seboj že devet mostov, ki vodijo čez Zle grape, slednjič na deseti skalnati most, ki se vzpenja nad deseto, zadnjo grapo. Strahotni kriki udarijo Danteju na uho iz globine, kakor da so spodaj zbrani bolniki iz treh dežel ob času, ko najbolj razsaja mrzlica, in neznošen smrad puhti iz brezna. V raznih skupinah trpe svoje muke potvarjalci reči, oseb, novcev, besed, in sicer vsaka skupina v sorazmerju z grehi, ki so jih storili v življenju (v. 40–51). — Najprej popisuje pesnik skupino tistih potvarjalcev, ki so potvarjali reči, namreč kovine, to so alkimisti. Posuti so z gobami (kakor svetopisemski gobavci) ali s

hrastami ali z garjami, in od vednega srbeža se neprenehoma morajo praskati z nohtovi in obnavljati odrtine. Nekateri so pa mrtvoudni. V možganih jim kar gori od mrzlice — ker so v življenju zlorabljali možgane, da so tuhtali prevaro. Smrad pa dobro označuje umazanost njih pregrehe (v. 52–72). — Kar zagleda Dante dva zavrženca, tiščeča se drug drugega s hrbtom, vsa v hrastah, od glave do nog, in praskajoča se z nohtovi. Vergilij ju vpraša, če je med njimi kak Latinec (Italijan)? Odgovorita mu, da sta oba Italijana. Prvi izmed njiju, ki se da spoznati, je Griffolino iz mesta Arezzo (blizu Florence); najprej ta pripoveduje svojo krivdo (v. 73–120). — Ko Dante sliši o napuhu in bahavosti Alberta iz Siene, očita sploh vsem meščanom Siene bahavost, ki je večja nego Francozov (v. 121–123). — Kar se oglasi drugi izmed obeh hrastavcev ter Danteju krepko pritruje (v. 124–132). — Slednjič neznanec imenuje svoje ime: Capocchio iz Florence, Dantejev sošolec izza mladih dni.

Ko gledal množ sem, gledal nje bolesti,
oči tedaj so mi postale kalne;
najrajši jok bil bi tam na mesti.

4 Vergil pa mi je djal: „V globine daljne
čemu strmiš? Kaj se oko ti vbada
še zdaj med sence krnjave in žalne?“

7 Ni bila v grapah prej ti ta navada;
sešteti hočeš sence? Toda vedi:
milj dvaindvajset meri ta ograda.

10 In mesec že pod nama sije b'edi:
le kratek čas se nama je odmeril,
in kaj še videti je zaporedi!“

13 A jaz: „Da si o vzroku se preveril,
ki zbok njega sem gledajoč se ustavil,
morda pomude ne bi bil zameril.“

16 Ker v tem vodnik se dalje je odpravil,
za njim sem hitel tudi jaz spoštljivo
in to-le v pojasnilo mu pristavil: